

การเมืองการปกครองไทย (Thai Politics)

การเมืองการปกครองสมัยกรุงธนบุรี

(พ.ศ. 2310-2325)

-ประวัติพระเจ้าตากสิน

-มีนาคม 2277 → หยง แซ่แต้ > นายอากรบ่อนเบี้ย

→ นกเอี้ยง

-เจ้าพระยาจักรี → สิน > มหาดเล็ก

-เอกทัศน์ → หลวงยกกระบัตรเมืองตาก > เจ้าเมืองตาก

-2308 พม่า → อยุธยา

→ พระยาวชิรปราการ > เมืองกำแพงเพชร

◆ การก่อตั้งกรุงธนบุรี

-พระยาวชิรปราการ → ผู้สำเร็จราชการเมืองกำแพงเพชร

-2309 รวบรวมผู้คน 1,000 > หัวเมืองตะวันออก > จันทบุรี

-มุ่งหน้าสู่หัวเมืองตะวันออก

:คนเชื่อสายจีน → มีฐานะ → ต่อเรือได้

:ไม่ได้รับผลกระทบจากสงคราม

:ภูมิประเทศดี

-จันทบุรี > ชลบุรี ปากน้ำ ธนบุรี อยู่ชยา → ค่ายโพธิ์สามต้น

-แนวคิดสร้างเมืองหลวง → กรุงธนบุรี

:มีแม่น้ำล้อมรอบ

:เอื้อต่อการค้าขาย

-การปราบดาภิเษก

-พระเจ้าตาก → ปราบดาภิเษก : 28 ธ.ค. 2310 → สมเด็จพระศรีสรรเพชญ์ (สมเด็จพระบรมราชาที่ 4)

> บัณฑิตยประสิทธิ์

-การปราบปรามกลุ่มต่าง ๆ

: กลุ่มเจ้าพระยาพิษณุโลก (เรื่อง) → เหนือ > อุตริคิตต์ นครสวรรค์

: กลุ่มของกรมหมื่นเทพพิพิธ → พิมาย

: กลุ่มเจ้านครศรีธรรมราช → ใต้ > ชุมพร ปัตตานี

: กลุ่มพระเจ้าฟาง → สวางคบุรี → พระภิกษุเรื่อน

- สมัยกรุงธนบุรี → ยุคสงคราม

-การเมืองการปกครอง

-ธรรมราชา→ชำระพงศาวดาร

→ฟื้นฟูศาสนาพุทธ

→พระแก้วมรกต

>การบริหารราชการส่วนกลาง→อัครมหาเสนาบดี

:สมุหนายก→เจ้าพระยาจักรีศรีอองครักษ์ :เหนือ อีสาน

:สมุหกลาโหม→เจ้าพระยามหาเสนาบดี :ใต้

- จตุสดมภ์

>กรมเวียง→พระยายมราช

>กรมวัง→พระยาธรรมาธิกรณ์

>กรมคลัง→พระพิพัฒน์โกษา

>กรมนา→พระยาพลเทพ

> การบริหารราชการส่วนภูมิภาค → หัวเมืองชั้นใน ชั้นนอก ประเทศราช

: หัวเมืองชั้นใน → ผู้รั้งเมือง : เมืองเล็ก ๆ รอบพระนคร > พระประแดง นนทบุรี สามโคก

: เมืองชั้นนอก → เชื้อพระวงศ์ ขุนนางผู้ใหญ่

> เมืองชั้นเอก → พิษณุโลก จันทบุรี

> เมืองชั้นโท → สวรรคโลก เพชรบูรณ์ ระยอง

> เมืองชั้นตรี → นครสวรรค์ พิจิตร

> เมืองชั้นจัตวา → ชลบุรี ไซยบาดาล

: เมืองประเทศราช → เชียงใหม่ ล้านช้าง หลวงพระบาง เวียงจันทน์ จำปาศักดิ์ กัมพูชา
นครศรีธรรมราช บัตตานี

-การปกครองท้องถิ่น

> อยุธา

→ หมู่บ้าน > ผู้ใหญ่บ้าน

→ ตำบล > กำนัน

→ แขวง > หมื่นแขวง

→ เมือง > เจ้าเมือง (ผู้รั้ง)

-การควบคุมกำลังคน

: สักเลก → ชื่อ เมือง มุลนาย > หมู่ของไพร่

: ทำบัญชีไพร่ → กรมพระสุรัสวดี

-6 เดือน หรือมากกว่า

-ทำไมต้องควบคุมกำลังพลเช่นนี้?